

TINH THẦN TỰ HỌC NGOẠI NGỮ CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH - BÀI HỌC ĐỐI VỚI HỌC VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG AN NINH NHÂN DÂN I HIỆN NAY

Lại Thị Thu Huyền¹

Tóm tắt. Bài viết nghiên cứu về cách thức tự học ngoại ngữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của Người. Từ đó, rút ra bài học để học tốt ngoại ngữ đối với học viên Trường Cao đẳng An ninh nhân dân I hiện nay theo tấm gương của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Từ khóa: *Tự học ngoại ngữ, Chủ tịch Hồ Chí Minh, học viên trường Cao đẳng An ninh nhân dân I.*

1. Đặt vấn đề

Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời về tinh thần tự học, tự rèn luyện, vươn lên không ngừng nghỉ, dù trong bất cứ hoàn cảnh nào. Người không được đào tạo trong các trường lớp bài bản, chính quy nhưng đã tự mình hình thành và trau dồi vốn kiến thức uyên thâm, sâu rộng. Tiêu biểu trong việc tự học của Người, phải nói đến quá trình Người tự học ngoại ngữ.

Trường Cao đẳng An ninh nhân dân I (CĐANND I) là trường đào tạo những thế hệ chiến sĩ Công an nhân dân cho tương lai. Công an nhân dân Việt Nam hiện nay, đòi hỏi cần thiết phải sử dụng đến ngoại ngữ. Nhất là khi Cảnh sát Việt Nam gia nhập Tổ chức cảnh sát hình sự quốc tế Interpol vào năm 1991, phối hợp với các lực lượng cảnh sát nước ngoài trong đấu tranh phòng chống tội phạm xuyên quốc gia, truy nã tội phạm lẩn trốn sang các nước khác. Và một số công tác như quản lý người nước ngoài nhập cảnh, xuất cảnh, quá cảnh, cư trú trên lãnh thổ Việt Nam... Vì vậy, tìm hiểu sâu hơn về cách thức tự học ngoại ngữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh là bài học trong việc học ngoại ngữ đối với học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Cách thức tự học ngoại ngữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Trong bản lý lịch đại biểu dự Đại hội VII Quốc tế Cộng sản năm 1935, ở phần trình độ học vấn, Chủ tịch Hồ Chí Minh viết: Tự học. Và ghi các ngoại ngữ biết được: Anh, Pháp, Trung Quốc, Ý Đức, Nga. Trên thực tế, trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, chúng ta thấy rằng, Người còn có thể sử dụng thông thạo khá nhiều ngoại ngữ khác nữa như: Tiếng Xiêm (Thái Lan), Tây Ban Nha, Ả Rập, tiếng của rất nhiều dân tộc thiểu số ở Việt Nam. Theo GS. Hoàng Chí Bảo - chuyên gia cao cấp, thành viên Hội đồng Lý luận Trung ương, với hơn 40 năm nghiên cứu về cuộc đời, tư tưởng, sự nghiệp của Hồ Chí Minh cho biết rằng: Bác Hồ làm chủ 29 ngoại ngữ và nhiều thứ tiếng dân tộc.

Vốn ngoại ngữ của Người không phải do “thiên bẩm” mà có, tất cả đều xuất phát từ sự khổ công luyện tập. Nhờ tự học mà Người có một vốn học vấn vô cùng uyên bác, am hiểu nhiều ngoại ngữ, trong đó có những thứ tiếng Người sử dụng như tiếng mẹ đẻ. Tiêu biểu, có thể nói tới, một số ngoại ngữ như:

Ngày nhận bài: 25/12/2021. Ngày nhận đăng: 17/01/2022.

¹Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I

e-mail: lahuyen161@gmail.com

2.1.1. Tiếng Pháp

Từ khi còn là thiếu niên, Nguyễn Tất Thành đã xác định ngoại ngữ chính là chiếc chìa khóa để tiếp cận kho tàng tri thức nhân loại. Với tiếng Pháp, Người khẳng định: Muốn đánh kẻ thù phải học được tiếng kẻ thù để hiểu được kẻ thù. Ra đi tìm đường cứu nước, trên con tàu Latouche Tréville, đi đến nước Pháp, Người phải thức dậy từ 4 giờ sáng, làm quần quật tới tận 9 giờ đêm, sau đó dành 2 giờ để học tiếng Pháp. Mỗi lúc rảnh rỗi, Người đều tìm đến hai người lính trẻ được giải ngũ đi cùng chuyến tàu để học đọc và viết tiếng Pháp. Họ cho Người mượn những quyển sách nhỏ in tiếng Pháp. Muốn biết cái gì, muốn biết đồ vật nào bằng tiếng Pháp, Người đều chỉ tay hỏi người Pháp; rồi Người viết vào một mẫu giấy, dán vào chỗ hay để ý nhất để tranh thủ vừa làm, vừa học. Có khi Người viết hẳn vào cánh tay. Tối tối sau khi đi làm về, Người rửa tay, rồi lại ghi những từ mới vào. Học được chữ nào, Người ghép chúng lại thành câu thực hành ngay. Phương tiện duy nhất của Người là quyển vở và cây bút chì. Mục tiêu của Người đặt ra là, dù bận rộn hay mệt mỏi, mỗi ngày phải học thuộc 10 từ tiếng Pháp.

Đến Pháp, Người tìm cách trau dồi tiếng Pháp bằng việc viết báo, kịch, sách. Người đã xuất bản tờ báo “Người cùng khổ” (Le Paria) báo của “Hội Liên hiệp thuộc địa ở Pari”, Người là chủ nhiệm kiêm chủ bút của tờ báo. Tác phẩm “Bản án chế độ thực dân Pháp” - một bản cáo trạng đanh thép, lên án chính sách xâm lược và bóc lột dã man của thực dân Pháp đối với các nước thuộc địa. vở kịch “Con rồng tre” nhằm đả kích vua bù nhìn Khải Định. . .

2.1.2. Tiếng Anh

Đến đầu năm 1913, Người đến Anh và làm rất nhiều những công việc khác nhau như: quét tuyết, đốt lò. . . Lúc đầu, Người nhận việc cào tuyết trong một trường học, mình mẩy đầm mồ hôi mà tay chân thì rét cóng nên lại thay bằng việc đốt lò. Từ 5 giờ sáng cùng một người nữa, chui xuống hầm để nhóm lửa, suốt ngày đổ than, thay than trong lò. Trong hầm rất nóng, ngoài trời rất rét, không có đủ quần áo, Người bị cảm phải nghỉ việc. Tuy vậy Người vẫn không ngừng việc học. Với số tiền để dành, Người trả tiền phòng, tiền bơ và tiền bánh mì, và sáu bài học chữ Anh. Sau đó, Người xin vào làm phụ bếp trong Khách sạn Carlton. Thường ngày, buổi sáng Người phải làm từ 8 đến 12 giờ, buổi chiều từ 17 đến 22 giờ. Phương tiện học là vài quyển sách và một cây bút chì. Sớm chiều, Người đến ngồi ở Vườn hoa Hay-đơ (Hyde Park) nơi có nhiều cây to, cột đèn cổ xưa để học. Vườn hoa Hay-đơ là nơi mít-tinh thị uy của nhân dân lao động ở Luân Đôn. Trước kia, V.I. Lê-nin và Cơ-rúp-xkai-a cũng đã học tiếng Anh ở vườn hoa này. Sau này, khi đến thăm một lớp học, Người nói rằng, phải ra Vườn hoa Hay-đơ học vì “ở đây lạnh không buồn ngủ”. Trong bức thư gửi về Pháp cho cụ Phan Châu Trinh, Người viết: “Nay cháu đã tìm được nơi để học tiếng. Bốn tháng rưỡi nay thì chỉ làm với Tây, nói tiếng Tây luôn. . . cháu ước ao, bốn, năm năm nữa lúc gặp bác thì sẽ nói và hiểu được tiếng Anh nhiều hơn” [3, tr.108]. Không có con đường dẫn đến thành công nào trải đầy hoa hồng. Sự nỗ lực vươn lên trong việc học ngoại ngữ là đáng quý vô cùng. Mặc dù trải qua gian nan và thử thách, nhưng Người vẫn dành dụm thời gian, tiền bạc, sức lực để học ngoại ngữ.

2.1.3. Tiếng Nga

Đến năm 1923, Người rời Pháp sang Nga là bắt đầu học tiếng Nga ngay. Chỉ hai ngày sau đã có thể nói được một số từ Nga với người bạn Pháp là Pôn do đồng chí Ca-sanh, lãnh tụ Đảng Cộng sản Pháp đang ở Liên Xô, cử đến gặp. Người vừa làm, vừa học. Tranh thủ mọi cơ hội để học, Người đã tiến bộ không ngừng. Thời kỳ ở Nga (từ năm 1923 đến năm 1928) là thời kỳ Người có điều kiện trau dồi tiếng Nga hơn cả. Người vào học trường bổ túc các lãnh tụ do Quốc tế Cộng sản mở. Người lấy tên là Linốp, giống với tên gọi Nga. Khi viết bài bằng tiếng Pháp để gửi về nước, Người lại lấy tên là Lin cho hợp với tên gọi Pháp. Người cũng làm việc ở Viện Nghiên cứu lịch sử phương Đông của Ban Chấp hành Quốc tế Cộng sản. Người đã đi nhiều nơi ở nước Nga, đến đâu cũng nói một ít tiếng Nga. Riêng trường “Ngoại ngữ Hồ Chí Minh” ở Iéc-kút, Người đã đến thăm mấy lần. Đây là một học viện dạy tiếng nước ngoài của Liên Xô mang tên Người vào cuối năm 1969 và là trường kết nghĩa với Trường đại học Ngoại ngữ Hà Nội. Nhà trường còn giữ lại nhiều kỷ niệm đẹp về Người. Các đồng chí Liên Xô vẫn còn nhắc lại với lòng xúc động về những buổi gặp Người xưa kia.

Chính tiếng nước ngoài mà Người đã dùng làm tăng thêm bầu không khí âm cúng trong tình đoàn kết quốc tế đó. Sau này, ta biết Người cũng chỉ ở Nga thời gian không nhiều nhưng đã làm được việc phiên dịch.

2.1.4. Tiếng Trung Quốc

Cuối năm 1924, Người bí mật sang Quảng Châu. Với vốn Hán học được dạy từ thuở nhỏ, cùng với sự ham học hỏi, Người có thể nói được tiếng Trung Quốc phổ thông. Không những thế, Người có thể nói được các phương ngữ, thổ âm như: tiếng Quảng Đông, Quảng Châu, Văn Nam, Thượng Hải... Thời gian ở Trung Quốc, Người đã tìm đến làm phiên dịch cho ông Bô-rô-đin, cố vấn chính trị của bác sĩ Tôn Dật Tiên và của Chính phủ Quảng Châu. Người đã học tiếng Trung Quốc khi hoạt động ở Quảng Châu. Người làm thơ, viết báo mà tiêu biểu là tác phẩm “Nhật ký trong tù”- sau này được công nhận là Bảo vật quốc gia của nước ta.

2.1.5. Tiếng Thái Lan

Đến năm 1929, khi Người sang Thái Lan, muốn gây thiện cảm với nhân dân địa phương, gần gũi họ để dễ bề hoạt động cho cách mạng Việt Nam, Người đã trao đổi với các cán bộ cùng đi là cần phải học tiếng Thái Lan càng sớm càng tốt. Ai cũng hoan nghênh, và mọi người đều sốt sắng thực hiện chủ trương đó. Có người hăng hái đề ra mỗi ngày phải học 50 từ mới, người này thì 40 từ, người kia thì 30 từ... Người cười và căn dặn: “Tùy các chú, nhưng phải đều đặn và liên tục thì mới có kết quả”. Với Bác Hồ, mỗi ngày Người chỉ học 20 từ Thái Lan. Ngày nào bận công tác đoàn thể thì hôm sau Người quyết học bù cho đủ. Âm thầm, lặng lẽ, kiên trì, đều đặn và liên tục, nên sau 3 tháng kết quả thật khả quan: Người đã đọc thông, viết thạo tiếng Thái Lan. Do đó, mọi người Thái Lan ở địa phương đều quý mến cán bộ “Thần Chín” (bí danh của Bác Hồ khi hoạt động bí mật bên Thái Lan), vì Người đã gần gũi họ, tiếp xúc với họ bằng tiếng Thái.

Có thể thấy, Chủ tịch Hồ Chí Minh biết và sử dụng thông thạo nhiều ngoại ngữ nhờ tự học chứ không qua một trường đào tạo chính quy nào. Người học ở sách báo, đồng nghiệp, bạn bè, nhân dân. Người học từ thực tiễn sinh động ở các nước đế quốc, nước thuộc địa, ở phong trào cách mạng trên thế giới. Đó chính là bài học sâu sắc về tấm gương tự học ngoại ngữ của Bác Hồ để phục vụ Tổ quốc và tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại, tìm ra con đường cứu nước, cứu dân, giải phóng dân tộc Việt Nam nói riêng và sự nghiệp đấu tranh của nhân dân tiến bộ trên thế giới nói chung.

Nguyên Phó thủ tướng Vũ Khoan nói, cả đời ông chưa thấy ai chăm học ngoại ngữ như Bác. Cho đến khi Người mất, trên gối đầu giường Người là cuốn từ điển Việt Nam - Tây Ban Nha, cuốn sổ ghi từ mới, mẫu bút chì đánh dấu từng trang sách đọc... Điều đó, càng cho thấy tinh thần tự học và ham học hỏi của Người là lớn lao biết nhường nào. Tinh thần tự học không chỉ ở những năm tháng thanh xuân, tuổi trẻ mà cho đến tận cuối đời. Người đã từng tâm sự với các đảng viên hoạt động lâu năm: “Tôi năm nay đã 71 tuổi, ngày nào cũng phải học... công việc có tiến triển, không học thì không theo kịp, công việc sẽ gạt mình lại phía sau” [5, tr. 228].

2.2. Một số bài học để học tốt ngoại ngữ đối với học viên Trường Cao đẳng An ninh nhân dân I hiện nay theo tinh thần tự học ngoại ngữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh

2.2.1. Công tác giảng dạy ngoại ngữ tại Trường Cao đẳng An ninh nhân dân I hiện nay

Trong những năm gần đây, cùng với xu thế toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, Việt Nam đã và đang tăng cường giao lưu, mở rộng quan hệ hợp tác với các nước trên thế giới về mọi mặt. Việc thông thạo ngoại ngữ tạo điều kiện thuận lợi cho học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I tiếp cận với nguồn tri thức nhân loại, các nền văn hóa đa dạng và những tiến bộ trên thế giới. Học ngoại ngữ giúp các em tiếp nhận, tích lũy kiến thức, nâng cao trình độ hiểu biết của bản thân, tạo tinh thần năng động và tự tin hơn trong giao tiếp, cải thiện tầm nhìn và bắt kịp xu hướng của thời đại.

Để đáp ứng các nhu cầu trên, Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I đã có nhiều kế hoạch, chương trình chú trọng vào công tác bồi dưỡng, đào tạo, nâng cao trình độ ngoại ngữ cho học viên. Thể hiện qua việc đưa các môn học ngoại ngữ vào chương trình giảng dạy bắt buộc và đặt ra các yêu cầu về tiêu chuẩn ngoại

ngữ trước khi tốt nghiệp ra trường. Thực hiện các đề án, kế hoạch của Bộ Công an, Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I đã đưa Tiếng Anh - ngôn ngữ quốc tế phổ biến nhất hiện nay vào giảng dạy cho các học viên. Hiện nhà trường đã có Khoa Ngoại ngữ - Tin học được giao nhiệm vụ phụ trách công tác giảng dạy, bồi dưỡng, đánh giá Tiếng Anh cho học viên nhà trường. Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I đã hoàn thành việc chuẩn hóa về chương trình và nội dung giảng dạy, liên tục cập nhật và bám sát vào các nội dung, hướng dẫn, tiêu chuẩn do Bộ Công an đề ra; thường xuyên nghiên cứu, đổi mới, sáng tạo trong phương pháp giáo dục và đào tạo...; xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có trình độ, chuyên môn cao, thông thạo Tiếng Anh. Đáp ứng các yêu cầu giảng dạy; bố trí thời gian, lịch học phù hợp với các học viên. Bên cạnh đó, nhà trường luôn tạo điều kiện thuận lợi, xây dựng cơ sở vật chất, cung cấp phương tiện, giáo trình, tài liệu học tập, đồng thời khuyến khích các học viên tự tìm tòi, nghiên cứu, nâng cao kiến thức, các kỹ năng nghe, nói, đọc và viết Tiếng Anh. Định kỳ tổ chức kiểm tra đánh giá năng lực, các kỹ năng của học viên. Tổ chức các câu lạc bộ tiếng Anh, với nhiều hoạt động trao đổi kiến thức, kết hợp tổ chức các sân chơi bổ ích để học viên có thêm hứng thú học tập các môn ngoại ngữ. Vì vậy, trong những năm qua, học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I đã và đang ra sức học tập, nâng cao trình độ về chuyên môn nghiệp vụ cũng như khả năng ngoại ngữ. Học viên đều nhận thức được tầm quan trọng của việc học ngoại ngữ.

2.2.2. Một số bài học

Từ tấm gương tự học ngoại ngữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh, bài học để học tốt ngoại ngữ đối với học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I hiện nay là:

Thứ nhất, ngày nay, thế hệ trẻ có điều kiện và cơ hội để học ngoại ngữ lớn hơn nhiều so với thời đại của Bác. Vì vậy, học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I cần nâng cao ý thức tự học tập, tự rèn luyện để nâng cao kiến thức, kỹ năng của bản thân cũng như phục vụ cho công tác của một người chiến sỹ Công an nhân dân sau khi ra trường. Tự học là tự mày mò, tự hỏi thêm người hiểu biết, tự tra cứu từ điển, tự làm bài tập, tự luyện nghe nói qua băng, đĩa. Tự học như vậy là thể hiện sự tự chủ và tự tin của người học. Ngoài những bài giảng trên lớp, học viên cần tranh thủ thời gian tìm hiểu, tra dồi thêm kiến thức từ vựng, rèn luyện kỹ năng phản xạ nhanh trong giao tiếp.

Thứ hai, cần phải có sự yêu thích ngôn ngữ và không sợ mắc lỗi khi viết và nói ngoại ngữ; phải luôn có tư tưởng, ý thức “hướng học” và “hiếu học”. Học ngoại ngữ để hiểu biết nhằm bồi đắp giá trị đích thực để vận dụng trong thực tiễn công tác sau khi tốt nghiệp ra trường, trong cuộc sống, để đóng góp cho xã hội. Chứ không phải học để chống đối, học vì điểm số, giấy khen, bằng cấp, chạy theo thành tích, để đáp ứng các yêu cầu chuẩn đầu ra.

Thứ ba, để học tốt, phải vận dụng kiến thức đã biết, bằng cách thường xuyên sử dụng nó, đều đặn, kiên trì, học cho kỳ thuộc. Nghị lực học tập phải được thể hiện qua sự quyết tâm, bền bỉ từng ngày chứ không thể học dồn một lúc, học cho xong, “học tới đâu hay tới đó”. Bác cho biết: Để học được ngoại ngữ Bác phải kiên trì mỗi ngày học thuộc, học ở mọi nơi, mọi lúc cho kỳ thuộc. Hôm sau lại học những từ khác, cứ thế mà tích lũy dần như ta bỏ tiền tiết kiệm hằng ngày vào ống.

Thứ tư, học cách ghi nhớ, luyện tập những từ đã học, viết các câu, bài luận làm sao sử dụng nhiều nhất những từ vựng đã biết. Như vậy, cần phải liên hệ chúng, tưởng tượng một chủ đề nào đó và liên kết các từ đã biết có liên quan đến một chủ đề. Bác Hồ đã ghép từng câu ngắn, câu dài, thành đoạn, thành bài văn và Người còn dùng một cách vô cùng hữu ích là tập viết báo bằng thứ tiếng mà mình học.

Thứ năm, tạo ra cho mình một “môi trường” ngoại ngữ đó cũng là một yếu tố tác động lớn tới việc thông thạo ngoại ngữ như người bản địa. Người học có những cách như ghi từ vựng lên những nơi dễ thấy nhất. Hồ Chí Minh đã ghi lên cánh tay mình, học những cuốn brochure nhỏ trở đi. Học viên cần thường xuyên học nhóm, trao đổi thêm những cấu trúc câu mới, luyện tập giao tiếp bằng ngoại ngữ, bổ sung cho nhau những điểm còn chưa đúng, chia sẻ những bài hát ngoại ngữ hay để cùng nhau nghe.

3. Kết luận

Chủ tịch Hồ Chí Minh có thể học rất nhiều ngoại ngữ, chính là nhờ vào sự rèn luyện không ngừng bằng việc tự học với một tinh thần cầu tiến và phương pháp đúng. Trong giai đoạn hiện nay, khi yêu cầu phát huy tính tích cực chủ động của người học được đề cao, thì quan điểm và tấm gương tự học ngoại ngữ của Người đối với thế hệ trẻ Việt Nam nói chung và học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I càng có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc. Tấm gương tự học ngoại ngữ của Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn là động lực thúc đẩy học viên Trường Cao đẳng An ninh Nhân dân I trong việc tự rèn luyện hoàn thiện mình để góp phần xây dựng lực lượng Công an nhân dân Việt Nam “cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại”.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Phạm Ngọc Anh – Nguyễn Thị Kim Dung, Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và đào tạo. Nxb Lao động xã hội, 2011.
- [2] Ngô Văn Hà, Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục và vấn đề giáo dục đại học Việt Nam. Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2017
- [3] Hồ Chí Minh, Toàn tập (tập 1). Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2011.
- [4] Hồ Chí Minh, Toàn tập (tập 4). Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
- [5] Hồ Chí Minh, Toàn tập (tập 13). Nxb Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2011.
- [6] Phan Ngọc Liên, Hồ Chí Minh về giáo dục. Nxb Từ điển Bách khoa, 2007.

ABSTRACT

The spirit of foreign language learning of president Ho Chi Minh - lessons for students of People's Security College I today

The article studies President Ho Chi Minh's method of self-studying foreign languages during his life of revolutionary activities. From there, draw lessons to learn foreign languages well for students of People's Security College I today, following the exemplary - President Ho Chi Minh.

Keywords: *Self-study foreign languages, President Ho Chi Minh, students of People's Security College I.*